

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kladóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 3. sz.

Megjegyzések a helyzethez.

Budapest, július 15.

A király Ischlben üdül. Goluchovszky külügyminiszter Vittel francia fürdőben tölti szabadságát. Beck báró vezérkari főnök Tirolban pihen. Gautsch miniszterelnök most készül Karlsbadba. Ilyenképpen bizvást elhihetjük, hogy nem fog történni semmi további lépés. Egyelőre a magyar krízis megoldására. Augusztus hó végén a király a déltiroli hadgyakorlatokon vesz részt, azután hazaérkezik. Ilyképpen tehát szeptember hó elején várják a további lépéseket. Vajjon minők lesznek a további lépések? Azt hisszük, erre felelni ma senkisé képes. Mindenesetre kell, hogy következék most még egy újabb igen komoly kísérlet a békés kibontakozásra. E kísérlet esélyei e pillanatban még nem ítélték meg, mert hiszen a siker első sorban a tehető propozícióktól függ. Mindenesetre lényegesen meg kell változnia a koalíció egynemely vezetői lelki diszpozíciójának. A mig a vezetők egyrésze szinte megvetéssel fogad minden kompromisszumos tervet addig nem lehet béke. Konstatáljuk, hogy a mi közeledés történt, az mind felülről történt. A vámterületi kérdésben például a korona határozottan engedett. De engedett-e vajjon a koalíció is valamiben? Pedig a kompromisszumnak az a jellege, hogy mind a két fél hozzájárul engedékenységgel a felfogások áthidalásához. Meggyőződésünk, hogy ezen ridegségnek mielőbb el kell tűnnie, mert az urak semmiképpen sem fogják igazolhatni a közvélemény előtt a legintranzigensebb politikát olyan időben, mikor a higgadt mérsékletre leginkább van szükség.

Távol áll tőlünk, hogy valami nagyon lelkesedjünk Zselinszky Róbert gróf beszédéért. Zse-

linszky gróf független, önálló gondolkozású ember, a ki megmondja a véleményét és nem riad vissza a terrorisztikus támadások elől. Véleménye azonban csak részben a mienk is. Ha Zselinszky gróf azt állítja, hogy a vezényleti nyelv megállapítása a király felségjoga és ennek megváltoztatását ki nem csikarhatjuk, ugy kétségtelen, hogy ez a felfogás törvényes is, helyes is. De mikor ez a politikai állást foglal az önálló vámterület és választói jog kiterjesztése ellen és pedig állást foglal minden fentartás nélkül, merev elzárkózással, akkor alig hisszük hogy akkor a szabadelvűpárt felfogása is visszaadná fejtegetéseit. Tudtunkkal a szabadelvűpártnak a közös vámterület nem dogmája, sőt vannak körében a vámterületi elkülönítésnek is hívei. A választóijog kiterjesztése pedig egyenesen programpontja a szabadelvűpártnak. Komplikálja a helyzetet, zavarba hozza az elméket, a mikor a Zselinszky gróféhoz hasonló, kétségkívül érdekes, de erősen egyéni nézetek hangzanak el olyan férfiak ajkáról, a ki a szabadelvűpárt intéző bizottságában foglal helyet.

Mi következik ebből? Nézetünk szerint az, hogy a szabadelvűpártnak mielőbb meg kell állapítania világos és határozott programját a mai viszonyoknak megfelelőleg. Ugy tudjuk, hogy ez meg is fog történni. Ha egyszer az országnak parlamenti kormánya lesz, el fog jönni a program megállapításának ideje.

A tanács és a nemzeti küzdelem.

Mindig hűségesen megirtuk a tanács álláspontját, melyet a nemzeti küzdelemben elfoglalt, s amelyet jelzett a június havi közgyűlés elé terjesztett és a törvényhatósági bizottság által elfogadott javaslatával.

Megemlékeztünk azon határozatáról is, mellyel kimondta, hogy az adókat nem fogja beszállítani az ál-

lami adóhivatalba, hanem a helybeli pénzüzetekbe helyezi el.

Az ismeretes miniszterelnöki leirat szükségessé tett egy újabb tanácsulást. Biró Károly dr. polgármester ezt a tanácsulást holnap, vasárnap délelőttre hivta egybe. Ezen a teljes ülésen, minden tanácsag külön leadandó szavazatával fog dönteni a továbbra követendő eljárás fölött.

A József-főherceg szanatórium.

Lapunk egyik tekintélyes munkatársától kaptuk a következő levelet, melyet szó szerint kötelességünk közölni:

Tekintetes szerkesztő ur!

A Bácsme gyei Napló minapi vezető cikkében közölte azt a felhívást, melyet vezető embereink, nők, férfiak tesznek a mi közönségünkhöz a Gyulán létesítendő tuberkulózis szanatórium érdekében.

Hát ne vegye rossz néven, ha én, mint a tuberkulózis elleni mozgalom közkatónája, de lelkes tagja, ezt tévesztett dolognak tartom. És pedig azért, mert nekünk első sorban magunkról kell gondoskodni, a mi éppen nem utópia!

Ugyanis — amint azt igen jól tudjuk — Angolország, Franciaország, Németország, Olasz- és Spanyolország legrégibb, igaz most már nagy, ilyenmü intézeteinek csak egy kicsinyke közönséges ház volt az alapja, egy két szobával s néhány ágygyal. Ezek aztán, idő folytán a szükséghez képest növekedtek és pedig a nagyközönség jóvoltából, mint a mely látva a kezdetleges intézmény jó és hasznos voltát, azt nagyobbította idő folytán, hogy áldásos működését minél szélesebb mederben gyakorolhassa.

Hát kérdem én, nekünk — hála a gondviselésnek — a kiknek a tuberkulózis gyógyítására a legkitünőbb helyek (tölgyfás, deszkás s más vidéki erdős helyek) állanak rendelkezésre, valjon mily könnyű volna egy ily intézet alapját letenni, ha a megfelelő s jól megválasztott helyre egy két szobából álló házat emelnének 8-10 ágygyal a kellő orvosi felügyelet és vezetés mellett. A midőn ennek hasznát egy-két év múlva látná a mi közönségünk, akkor az és vele együtt a hatóság is bizonyosan érdemesnek találnák vele foglalkozni s azt a szükséghez mérten lassanként nagyobbítani! Tíz

(csak ennyi időt említék) év múlva hány száz, sőt ezer embertársunknak adná a kezdetleges intézet is vissza munkásságát, egészségét; és így hánytól szabadítaná meg a hatóságot, hogy mint elesett, kereset képtelent avagy családját nem kellene gondoznia, tartania! Milyen perspektíva!

Ez irányba, legyen szives hathatós szavát felemelni s hiszem, hogy a siker el nem marad.

Gyűjtünk tagokat, de a mi intézetünk (kicsiny) megkezdésére, azt hiszem ez kedvesebb lesz a mi közönségünk előtt, mint az idegenben felállított milliókba kerülő.

Kívánom, hogy minél hamarabb valóra válhasson e dolog, maradván tekintetes szerkesztő urnak kész szolgálja

Szabadkán, 1905. július 14-én

Dr. Novák József.

Midőn e levélért köszönetet mondunk, néhány megjegyzést bátorodunk megtenni.

A levél felvilágosítja azokat, akik még mint szakemberek is, nyilvánosan rosszalják a szanatórium létesítésére törekvő mozgalmakat.

A helyi szanatórium ügyére tisztelettel megjegyezzük, hogy azon már dolgoznak. Az egészségügyi bizottság egy közgyűlési határozatból kifolyólag már dolgozik oly tervre, melynek célja a Mária Valéria kórháznak egy külön pavilonnal leendő kibővítése, amelyben kizárólag tödővészesek gyógykezeltenének. Ez sokkal nagyobb mérvű lesz, mint az lenne, melyet a mi társadalmunk saját erejéből felállíthatna, mert ennek a felállításában a város minden adózó polgára részt vesz. Oly nagy szabású szanatóriumot pedig, mint azt a József főherceg szanatórium egyesület tervezi, mi, a saját erőnk-ből fel nem állíthatunk. Ez kétségen kívül áll, amint azt Novák dr. ur is kiemeli.

És épen ezért kell az ország minden jószívü emberbarát polgárának adományával, arra törekedni, hogy ez az egyesület megerősödjék. Az egész ország rakja össze filléreit és ekkor oly alap fog teremődni, amely több nagyszabású szanatórium felállítását teszi majd lehetővé. Ezt az alapot megteremthetjük, ha minden egyes polgára a hazának két forintot ad csak hozzá. Pedig ez elmulasztatlan emberbaráti kötelesség és hisszük is, sokan fogják e kötelességet teljesíteni.

Mikor azután ez az alap az ország polgárainak jóvoltából meglesz és meg kell lennie, akkor álljunk a központ elé azzal a szomorú statisztikával

Dr. Heiszler J. orvostudor
Vizgyógyintézete
Szabadka u. Mária-Terézia park, vasut mellett

Gyógyimódo k: massage, vizcura, szénsavas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torna
Telefon 211. sz. Prospectus
Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hysteria, főfájás, és szedülésnél
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív bajoknál: szénsavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

kával, mely városunk és megyénk ezen tekintetben ijesztőleg gyászos állapotát kimutatja. Akkor kérjük ennek a statisztikának alapján, hogy a második szanatoriumot itt állítsák fel. És meg vagyunk róla győződve, hogy az ellenállhatatlan bizonyítékok arra fognak kényszeríteni, hogy ezt a szanatoriumot, melyet mi magunk felállítani nem bírnánk, mi kapjuk meg a haza nemes szívű polgárainak segélyéből.

Mi így fogjuk föl a dolgot, s azt hisszük helyesen. Hogy a fenti célt a József-főherceg szanatórium egyesületnek adott adományainkkal nekünk is elő kell mozdítani, az — úgy hisszük — kétségtelen.

Mélyen tisztelt dr. ur, ismerve önzetlen lelkesedését minden humanitárius ügy iránt, kérjük, kegyeskedjék ezen szempontból is Szabadka érdekében a József-főherceg szanatórium egyesület ügyét pártfogásában részesíteni és annak minél több hivatást szerezni.

A topolyai templom toronykeresztjének feltétele.

Egész egyházmegyénk legnagyobb és legimpozánsabb templomának toronykeresztje f. hó 23-án, vasárnap d. u. 6 órakor tételik fel nagy ünnepséggel, a következő programmal:

1. Az ünnepély kezdete esti 6 órakor lesz, melyre harangozás és ágyuzással előzetesen jel adatik.

2. Megáldandó toronykereszt az óvodában lévő ideiglenes templom-helyiségtől vitetik át szent énekek zengedezése, harangozás és mozsár-ágyú durrogás között az épülő templomhoz. A gyönyörű keresztet 30 vőfély-legény és 30 fehér ruhába öltözött koszoru-leány viszi át, kik mindannyian nemzetiszínű vállszallagokkal lesznek feldíszítve. Előtte halad a papság dalárdával, utánna pedig a hivatalnoki kar.

3. A kereszt megáldását a kerületi és vidéki papság fényes segédletével nagyságos és főtisztelendő Balassy Endre t. kanonok, kerületi esperes és kishegyesi plébános fogja végezni, melynek megtörténte után Lippay Imre topolyai plébános mond alkalmi szent beszédet a szent keresztéről. A kereszt-szentelési ünnepély alkalmával a rend fenntartásáról a rendező-bizottság a rendőrség, csendőrség és tűzoltó-segédlettel fog gondoskodni. — Az esetleges szerencsétlenségek elkerülése végett az ünnepély alatt a hivatalos személyeken kívül a templom dombjára senkinek sem szabad felhatolni. Azonban a rendezőség gondoskodni fog arról, hogy a közönség ezen magasztos ünnepély lefolyását kényelmesen szemlélhesse; sőt az idősebbek részére ülőhelyekről is fog gondoskodni.

4. A kereszt áthozatala alatt a helybeli dalárda Pály Ede országos hírvéltől kölönk „A kereszt az én szerelmem” című gyönyörű énekét fogja énekelni, a kereszt felhuzása alatt pedig Pály Lajos helybeli kántor „A kereszt dicsőn ragyog” legújabb szerzeményét fogja előadni.

5. Midőn a megáldott szent keresztet az ácsmester a torony tetején helyére illeszti, 1—1 pohár felköszöntőt mond: a pápára, a királyra,

a főkapitányi helynökre, az érseki titkárra, a helybeli plébánosra, az egyházi kegyuraságra, a községi előjáróságra és képviselő-testületre, az építő-bizottságra, az építői és műszaki felügyelőre, az építési vállalkozókra, az építés művezetőjére, az építőmunkásokra és a község katolikus közönségére.

6. Az egyházi díszes ünnep befejeztével a trombitás zenekar a torony-állványokról toronyzenét ad elő és a Himnuszot fogja játszani, melyet a dalárda a nagy közönséggel együtt fődellen fővel fog énekelni, mivel a megható egyházi ünnepség véget ér.

Az egyházi ünnepség megkoszoruzásául a helyben tartózkodó középiskolai ifjúság és nagyleányok az iskolatestvérek érdemes főnökének vezetésével „A kereszt diadala a pogányság felett” című színművet fogják előadni betétekkel esti fél 9 órakor a Csernyus-féle tágas vendéglőben.

Amint értesülünk, erre a lélekemelő ünnepségre Szabadkáról is sokan fognak Topolyára rándulni.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Irtá: Faragó Jenő.

Budapest, július 15.

Oroszországból hazatérőben, a határon megfogtam az első uriembert és megkérdeztem tőle, hogy mi az ujság itthon

— Bródy Sándor mellbelötte magát! — felelte legelsőbben és — a szemem egy pillanat alatt megtelt könnyel.

— Prielle Kornélia menyasszony! — mondotta azután és én akkorát kacagtam, hogy a lengyel Tátra minden fenyője megremegett belé.

Bródy Sándor!.. Az új magyar irodalom legizmosabb, legeredetibb talentuma; akit néha szatirikusan, néha elragadtatással mondtak a magyar Maupassantnak, a magyar Zólának; pedig — valóban az: a mi Maupassantunk, a mi Zólánk!.. Amikor utoljára láttam, az «Otthon» híres sarkában ült és a „fiatalok”-nak magyarázta, hogy ki kell vándorolni ebből az országból, hogy Magyarországnak nem kell irodalom, hogy itt nincs művészet... szóval: nagyon el volt keseredve. Ez az elkeseredés meg is látszott szép arcán és máskor tüzes, sötét szemén.

— Beteg vagyok, fiucskák! — mondotta végül, hogy megmagyarázza az elkeseredését.

És valóban beteg volt. Nem is láttuk többé. Elment, azt se tudtuk hová. Nem irt senkinek, hirt se küldött magáról; csak ezt az utolsó, ezt a szomorú hiradást. És most mindenki együtt érez Tóth Bélával, aki olyan szépen írta meg esti levelében mindnyájunk kívánságát:

— Gyógyulj meg, Sándor!.. Gyógyulj meg!..

Prielle Kornélia és Van der Hoske Rozsnyai Kálmán! A nagyasszony és a kalandor! Oh, ez nem kevésbé szomorú szenzáció, mint az az előbbi. Prielle Kornélia, a tiszta, galamb ősz haju matróna, aki szerelmes leveleket írogat egy harmincéves ifjunak! Ennek nem lett volna szabad

megtörténnie és hogy megtörténhetett, abban korántsem Prielle Kornélia a hibás, hanem azok a jó rokonok, akik most sietnek elválasztani „szive bálványától” a nagymát, aki sir, aki zokog, aki a halált emlegeti! Ez, kérem, a szomorubb szenzáció és ha első hallásra kacag fölötte az ember, csak annál inkább sirásra volna kedve utóbb!..

*

Teljes unalmával ráfeküdt a fővárosra a nyár. Nincs itt most senki és nem történik itt most semmi. A politikusok elszéledtek, a dunaparti palota is olyan mintha ásitani volna kedve s a — hivatásos színészek is elhagyták a fővárost. Csak Fedák Sári száguld itt az ő fehér automobiljével és az arca vidám és rózsás; mert... mert: ő tudja miért! Mi csak azt tudjuk, hogy Degenfeld Imre gróf utókurára Marienbádba utazott.

*

De orosz menekült, az van bőven Budapesten. Csak úgy hemzseg tőlük a város: kaftánjuk libeg-lobog a szélben és minden csücskét egy-egy riporter fogja. Ők szegények azt hiszik, hogy ez egy újabb fajta az inkvizíciónak, amint a fejükre zúdítják a rengeteg kérdést:

— Mi ujság Odesszában?

— Mit csinál a cár?

— Hát Trepov?

— Hát satöbbi... satöbbi!..

Ezek az oroszok alighanem menekülésre fogják majd a dolgot hamarosan...

A szabadkai országos iparos kongresszus ügye.

Várami szépet, nemeset kell csak a felszínre hozni, hogy annak Braun Henrik, a Bácskai Hirlap felelős szerkesztője gyűlöletteljes ellensége legyen azonnal, ha e szépnél és nemesnél nem nyujtanak neki alkalmat, hogy mások munkájával, eszméivel ő mint a saját magáival kérkedve, kicsiségéből felfujt, de üres nagyságot csináljon, s így rongta a szépnél, a nemesnek a tekintélyét.

A szabadkai országos iparos kongresszus ügyéből is ezért csinált személyes ügyet, az ő saját személyes ügyét. Bizonyítunk, hogy a Bácskai Hirlapban ma közölt nyílt levelet, a közvélemény megtévesztését megakadályozandók, igaz világításban tüntessük föl.

A levél elején elismeri, hogy a nagybizottság tagjává történt megválasztását tudomásul vette egy meghívóból, melyet vele egyidejűleg kapott meg mindenki és amely alá Szalay Mátyás és Reisner Lajos dr. voltak írva. — *Ő azonban ezt az értesítést, amely egyedül hivatalos, semmibe sem veszi, mert hát a nevét nem olvasta a Bács megyei Naplóban* azon nevek között, melyekes lapunk, mint a nagybizottság tagjait közölte. Nem olvasta abla a lapban, a melyet ő mindenütt támad, amelyet fogcsikorgatva ír és nevez hol krajcárosnak, hol hápogva két filléresnek.

Ugy látszik, hogy neki mégis imponált, ha neve ebbe a lapba is bekerül. De hogy ezt a látszatot leplezze, ügyetlenül azzal hozakodik elő, hogy a Bács megyei Napló felelős szerkesztője a végrehajtó bizottságnak jegy-

zője is és így tudatosan nem értesítettük őt semmiről, tudatosan hagytuk ki a nevét. Elmondjuk az igazságot, hogy a közönség ítélhessen. Egyetlen betűt nem veszünk el belőle, egyetlen betűt nem teszünk hozzá.

Nem is sejtettük, hogy Braun Henrik ur megorrol azért, hogy neve a lapunkból kimarad. (A megorrolása egyáltalán nem okoz gondot). De hogy bebizonyítsuk, hogy semmiféle közügyből sem tudunk személyes kérdést csinálni, még mielőtt tudtuk volna, hogy nagyhangu de üresen kongó nyílt levele megjelenik, a bizottság tagjaiul megválasztott szerkesztők neveit mai számunkban, tehát a nyílt levéllel egy napon közöltük. Ez az egyik.

A másik oldala az ügynek az, hogy Braun Henrik ur szerkesztőnk, mint a bizottság jegyzőjét azzal gyanúsítja meg csunyául, igaztalanul, hogy vele ő, mert lapunk szerkesztője a kongresszusi ügyeket nem közli.

Mikor a bizottság első ülését tartotta, szerkesztőnk mint jegyző jelölt maga mondta be telefonon az ülés lefolyását és határozatait. A második ülésen szerkesztőnk nem volt jelen mert akkor választották csak meg jegyzőnek s az értesítést ő is egyik tagtól kapta, mert mint ujságíró kötelességszerűen utánna járt a dolognak.

A harmadik ülés most szerdán volt. Erről az ülésről épen szerkesztőnk kérésére nem hoztunk már csütörtökön értesítést, mert ő az ügy közérdekénél fogva mint jegyző, egyidejűleg akarta a B. H. nak is leadni a közleményt. Csütörtökön szerkesztőnk, mint jegyző megtelefonáltatta a Bácskai Hirlapnak, hogy hosszú értesítést kap a kongresszusról. Hat órakor lett kész a közlemény. Szerkesztőnk ekkor elment a szerkesztőségbe. Fél nyolckor jött vissza és az első kérdése az volt, elküldték-e a Hirlaptól az értesítésért? Feleletképen azt kapta, hogy egy kis leány kereste, de mikor megmondtuk neki, hogy nincs a szerkesztőségben, se szó se beszéd, hanem sarkon fordulva elment. Ekkor szerkesztőnk azonnal telefonáltatott a hirlapnak, hogy küldjenek a kéziratért. A válasz az volt, hogy nekik bizony nyolc órakor nem kell; jól lehet, nyolc óra még nem volt.

Ime az igazság, amely Braun ur nyílt levelét csunya de igaz színben tünteti föl. Nagyhangu fenyegetőzése, tiltakozásai így kacagató komikumká, nevetséges erőlködéssé fajulnak.

Egyebekben, véleményünk szerint, az ő személyének érdeklődése nem használ a kongresszus ügyének mindaddig, amíg meg nem érti, hogy az ő személye kis pont am a közügyek irányításában. Kicsi, észrevehetetlen és az is marad mindaddig, míg azt hiszi, hogy a közügy azért van, hogy az ő ici-piciségét nagyra csinálja.

Ki a bűnös?

Néhány helybeli lap egy fővárosi lapból részint kommentárral, részint anélkül átvett egy H. A. aláírásu közleményt Platz dr. viselt dolgairól. Sokan engem tartottak e közlemények szerzőjének, miután sokszor csak nevem kezdőbetűit írtam a közleményeim alá.

FERENCZ JOZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert.

Szükségesnek vélem ennél fogva kijelenteni, hogy e közleményekhez semmi közöm. Álláspontom egy ízben már kifejtettem. Most csak az eddig felhalmozott anyagból óhajtom valószínűleg nem mindenki által helyesnek vélt, de feltétlenül elfogulatlan és igazságos véleményem elmondani.

Isméllésekbe bocsátkozás helyett előre kijelentem, hogy hibás a tanári kar, hibás dr. Platz és hibás mindegyikfelett a szerencsétlenül járt fiu.

Miben hibás dr. Platz? Először abban hibás, hogy a tanár által adott elégséges osztályzatot leszállította elégtelenre és a leszállítást oly módon eszközölte, hogy a szavazásra jogosult és a felülbírálatot eszközölő két szaktanár nem is sejtette, hogy kinek a dolgozatát bírálják. Így a rossz dolgozat csakugyan szekunda lett.

Másodszor hibás abban, hogy a tulszigor és puritán igazságosság mellett tudott humánus és elnéző lenni másokkal szemben. Aki nem egyenlő mértékkel mér, ne verje a mellét büszke öntudattal, hanem zokogja bűnbánóan: mea culpa!

Miben hibás a tanári kar? Előszörban hibás a tanári kar abban, hogy a növendékek osztályozásánál figyelemmel vannak az általános osztályzatra. Így történik meg az, hogy oly fiu, ki 5-6 tárgyból jeles, de egyből elégségest érdemel, merő szépsézet szempontról elégséges helyett jót, vagy jó helyett jelest kap. Hadd legyen hát tiszta jeles. Visszamenőleg 5 évre megfigyeltem az értesítőt és azt láttam, hogy pl. kinek egy tárgyból mindig elégséges volt, az utolsó évben ez az elégséges is jelessé vedlett valószínűleg szépsézet szempontról.

Másodszor hibás a tantestület azért, mert nem ad a fiuknak semmiféle fölvilágítást a jövőt illetőleg. Sok fontoskodó rendelet és házi rendszabály mellett igen fontos szerepet játszott volna a Brcsits Kosztics Miklós esetében az, ha tudta volna, hogy érettségi nélkül is megkezdheti egyetemi tanulmányait és érettségijének utólagos bemutatása után beszámítják egyetemi évét. E felvilágosítás hiánya okozta csupán vigaszt nem remélő kétségbeesését és meghasonlását az étellel.

Harmadszor hibás a tanári kar abban, hogy Brcsits dolgozatát hivatalból nem semmisítette meg, alkalmat adandó neki arra, hogy mutassa be, mit tud, ha nyugodtan, higgadtan dolgozik.

Miben hibás a fiu?

Pont 10 órakor, a latin írásbeli után beszéltem vele. Kérdésekre így felelt: Nagyon könnyű volt a szöveg, ahg volt benne ismeretlen kifejezés; N. N. is mindjárt készen lesz vele. Az a bizonyos N. N. elégséges volt latinból. Ezzel versenyzett, hogy hamarabb végezze el dolgozatát, mint amaz, de az a bizonyos N. N. végig olvasta egész Tacitust, mivel ismerni kívánta az egészet és így előtte nem volt teljesen ismeretlen a szöveg, lényegében tehát jobban behatolhatott. A nemes verseny rosszul ütött ki, Brcsits dolgozata az elhamarkodás, a felületesség, a meggondolatlanság bélyegét hordta magán. Ezért hivatalból kellett volna megsemmisíteni.

Itt tehát mindenki hibás. Ki a bűnös? Ez vár eldöntésre. A miniszteri vizsgálat, mely az érettségit megelőző jegyzőkönyvből és esetleg tanuk kihallgatása révén hozza majd megítéletét, talán ezt is kihámozza majd. Szerény véleményem szerint csak a rendszer a bűnös. A rendszer, mely ily abnormis esetek előfordulását lehe-

tővé teszi, de semmi enyhítő körülmény figyelembe vételét nem mutatja be. A rendszernek kell megváltoznia, hogy hasonló tragédiák ne botránkozassák meg a jobb érzésűek lelkét.

Havas Antal.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, július 15.

Fejérváry Géza bárónak a törvényhatóságokhoz intézett leirata foglalkoztatja még mindig az egész koalíciót. A megdöbbenés határtalan, mert eddig abban a hitben éltek, hogy a törvényhatóságokban a maguk kénye kedve szerint járnak el, anélkül, hogy a miniszterelnök zavarná őket munkájukban.

A vezérőlbizottság tegnapi ülésén — mint értesülünk — Polonyi Géza kész tervet mutatott be, amelyben minden intézkedés meg volt arra nézve, hogyan kell országosan szervezni a nemzeti ellenállást, hogy az hatásos is legyen.

A bizottság tegnapi vitája mindvégig Polonyi Géza előterjesztése körül folyt, ami őt annyira fellelkesítette, hogy — mint értesülünk — a bizottság hétfői ülésén már kész, irott javaslatot fog betérjeszteni. Polonyi Géza felfogását a bizottságnak csaknem minden tagja osztja, kivéve Eötvös Károlyt, aki még ma is leghatározottabban a béke mellett nyilatkozik. Mert — ugymond — az ország nem bírja el a további harcot, a nemzetben nincsen annyi kitartás, hogy végigküzdje a nagy ellenállást.

Ezzel a véleményével Eötvös Károly szembekerült tulajdon vezérével Bánffy Dezsővel is, aki tudvalevőleg kérlelhetlen intranszigenz álláspontot foglal el.

A vezérőlbizottság, illetéknéppen állván a dolgok, tegnap még nem mert döntést provokálni, nem akarhat határozni ilyen fontos kérdésben mindaddig, amíg mindnyájan együtt nem lesznek.

A vezérőlbizottság a hétfői ülésén előreláthatólag egy határozati javaslatot provokál, amelyben szembe fog szállni a miniszterelnök körrendeletével.

Koalíciós körökben a mai napon főképen Tisza második cikkéről beszéltek s különösen azon passzus képezte mérges támadások tárgyát, amelyben Tisza leplezetlenül leírja a koalícióban uralkodó fegyelmetlenséget.

Forradalom Oroszországban.

Berlin, július 15.

A Russ. Korresp. különös helyről szerzett értesülése szerint, a cári családban a cárral szemben egyre nagyobb elégedetlenség mutatkozik. A cárt meg akarják fosztani a tróntól, de még nem tudtak megegyezni abban, hogy ki legyen az utóda. Emez akadály nélkül már rég kitört volna a palotaforradalom. A mozgalom lelke maga az anyacárnó, aki szeretné II. Katalin szerepét eljátszani.

Moszkva, július 15.

Az itteni fő kormányzó értesítette azoknak a kormányzóságoknak kormányzóit, melyeknek zemsztvói vannak, hogy a zemsztvók e hó 19-én tervezett kongresszusát nem engedélyezték, tehát értesítik a zemsztvókat és városi képviselőket, hogy fölösleges volna e célból Moszkvában összegyülniök.

Varsó, július 15.

A varsó—bécsi, valamint a lodzi vasut alkalmazottai elhatározták, hogy ma éjjeltől kezdve a vasuti szolgálat összes viszonyaiban az orosz nyelv helyett a lengyel nyelvet fogják használni.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Július 16. Országos atletikai viadal Pálicson.

Július 16. A magyarországi szabadmunkások és munkások szakszervezetének szabadkai csoportjának zártkörű tánevigalma a városligetben.

Július 16. Az általános ipartestület közgyűlése a Hungária nagytermében.

Július 16. A szabadkai építő iparosok körének közgyűlése d. u. 3 órakor, a kör helyiségében.

Július 23. A szabadkai sport egyesület football-versenye a szegedi atletikai klub csapatával a városligetben.

Július 30. A szabadkai vas- és fémmunkásoknak cimbalomversenyvel egybekötött tánevigalma a városligetben.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Miksa Károly óbecsei járásbírói joggyakornokot az óbecsei járásbírói mellett alkalmazott ügyészi megbízott állandó helyettesítél kirendelte.

— **Szabadságon.** Péics István városi házipénztárnoknak négy heti szabadság engedélyeztetett.

— **A Jakobsics család alapítványai.** A végzet kifürkészhetlen akaratában való megnyugvás az emberszeretet gyakorlásában nyilvánul meg nemesen gondolkodó embertársainknál. Öv Jakobsics Antalné Váli Anna feledhetlen fiának a napokban oly korán örökre elköltözött Jakobsics Gyula volt városi tanácsnok örök emlékezetére humanus alapítványt tett, amely elhatározását ma a városi tanácsnál bejelentette. A 400 koronás alapítvány kamatait évente a városi főgymnasiumi szabadkai szülőktől származó azon növendéke kapja, a ki a mennyiségtanból a legjobb előmenetelt tanúsítja. Néhai Jakobsics Lajos Viktornak, az alapító régebben elhunyt fiának nevére ugyancsak 400 koronás alapítványt tett, melynek kamataiból hasonló feltételek mellett a magyar nyelvből kitűnő tanuló fog megjutalmaztatni. Az adományozás joga a tanári kar előterjesztésére Wachsmann Jenőné illeti meg, kinek halála után ezen jog a város tanácsára fog átszállani.

— **A szabadkai iparos kongresszus.** Lapunk csütörtöki számában hoztuk a nagybizottság névsorát. Ez a névsor nem volt teljes mert a jegyzőkönyvet a bizottság jegyzője csak ma fejezte be. Kiegészítettük már mai számunkban. Természetes, hogy Szabadka két országgyűlési képviselője volt az első, akiket a végrehajtó bizottság a százas bizottságba leendő belépésre felkért. Felkértek még Zódi János és Krmpotics Vincze urak.

— **Az építőiparosok körének közgyűlése.** A szabadkai építő iparosok

sok köre holnap vasárnap d. u. 3 órakor a kör helyiségében (Eötvös-utca 110 sz. a. Guln-féle ház) tartja közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Előki jelentés. 2. Két tag kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 3. Jelentés az évi zár számadásról. 4. A kisorsolt választmányi tagok pótlása. 5. Indítványok. A fenn nevezett egyesület tagjait tisztelettel felkéri az elnökség hogy a megtartandó közgyűlésre megjeleni sziveskedjenek.

— **A Brcsics Kosztics család segélyezése.** A helybeli főgymnasium érettségi vizsgálatának szerencsétlen áldozata iránt érzett részvét városunk társadalmának minden rétegében megnyilvánult. Dr. Vojnics Hajdu József ügyvéd kezdeményezésére mozgalom indult meg a mélyen sujtott család anyagi felsegélyezésére is. Vojnics ügyvéd a gyűjtés eredményét, két drb. takarékpénztári könyvet 554 kor. 60 fill. készpénzt, összesen kerek 800 korona értéket Szalay Mátyás főkapitánynál helyezte letétbe. A főkapitány az értékeket már átadta a szerencsétlenül járt család fejének Brcsics Kosztics Istvánnak, aki a meghatottságtól sirva mondott köszönetet az adakozásokért és a gyűjtők fáradozásáért.

— **Halálozás.** Öv. Löwy Jakabné született Grünfeld Anna, hosszas, kinos szenvedés után Baján jobblétre szenderült életének 85-ik évében. Az elhunyt matrónában dr. Ladányi Mór kórházi igazgató főorvos édes anyját siratja. Temetése pénteken délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

— **Ipariskola tanítók rajztanfolyama.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete folytán ipartanonciskolai tanítók számára Szegeden rajztanítói tanfolyam tartatik. A szegedi kurzus vezetői Füleki József igazgató és Szijjártó Albert fa és fémpariskolai tanár. A tanfolyam hétfőn kezdődött és összesen hét 7 hétig tart. A tanfolyamon a megyéből a következő tanítók vesznek részt: Cinkler Gyula Zombor, Farkas Ferenc Bezdán, Ispánovics Mátyás Szabadka, Cseh János Ada, Becker Paripás, Gräf István Zombor. Hank József Bajmok, Molnár Mihály Topolya, Cirok Ernő Szabadka.

— **Mének vásárlása.** Dulich A. Jenő városi főjegyző vezetése alatt tegnap este egy bizottság utazott Mezőhegyesre, hogy az ottani állami méntelep állományából a város részére ménlovakat vásároljon.

— **A palicsi halászat eredménye.** A palicsi halgazdaság a múlt hónapban, miut velünk közlik, összesen 4058 korona 64 fillért jövedelmezett. Ebből leszámítva a halászsok jutalékát és a költségeket 1164 korona 15 fillért, a városi pénztárba 2894 korona 49 fillér tiszta jövedelem folyt be. Eladatott összesen 4886 kiló 42 deka hal.

— **Eljegyzés.** Grossz Béla ó-becsei gabonakereskedő ma tartja eljegyzését Klein Adolf ó-becsei diszműaranykereskedő leányával, Iréne kisasszonnyal.

— **Ujabb kövezések.** Városunknak forgalmi és szépsézet szempontról való emelése állandó gondját képezi a városi magistrátusnak. A mai tanácsülésen is egy utárszlet rendezésével foglalkozott, minek eredményeképp határozatba ment, hogy a Mária Terézia park és a törvényszékipalota mögötti utszakaszt is kövezettel látják el. A munkálatok rövid időn belüli megkezdésére tanács a mérnöki hivatalt utasította.

— **A szabadkai vas és fém-munkások** nyári táncvigalmukat, mint már megirtuk, f. hó 30-dikán tartják meg a városligetben. Az érdeklődés után itélve ez a mulatság az idei nyár legsikerültebb mulatsága lesz. Különösen érdekes a táncvigalmat megelőző hangverseny. A rendezőségnek sikerült megnyerni Vadócne Nagy Emma fővárosi cimbalom-művész nő közreműködését aki művészicimbalomjátékával nagy hírnévre tett már szert. Az estélyen minden hölgy szép emléktárgyat kap. Az a hölgy, pedig aki a legtöbb levelezőlapot kapja szép ajándékot nyer el. Jegyek előre válthatók a rendezőségéknél. Kezdeté esti 8 óra; belépti díj 1 kor. 20 fill., este 1 kor. 40 fill. Kisérő anyák nem fizetnek.

— **Orvosi lakások építése.** A külterületi kulturközpontok létesítésével egyidőben külterületi orvosi állások is lesznek szervezve. A városi tanács az orvosok részére építendő lakások munkálataira árlejtést hirdetett, melyet az érdeklődők mai számunk hirdetési rovatában olvashatnak.

— **A szabadkai női szervezet** f. hó 23-dikán este, a Szantics-féle gőzmalomnál lévő Gardalics-féle vendéglő helyiségben kedélyes táncmulatságot rendez.

— **Cirkusz Szabadkán.** Tegnap kezdte meg előadásait a Zombori ut végén C. Viktor nagy cirkusza. Évek óta nem volt Szabadkának hasonló látványossága, s aki a meleg nyár estéit üdítő szórakozással akarja eltölteni, az megtalálja ezt a szórakozást C. Viktor cirkuszában. Programjának minden száma kitűnő, de különösen kiválik az igazgatónő műlovgalása, amit bármennyiszer látnunk is, ismételtél élvezettel nézünk végig. Hajmeresztő mutatvány az Alfredos testvérek biciklizése a halálkarikában. Nem tudjuk mit bámuljunk meg náluk jobban: az élettel játszó vakmerőséget-e, vagy a szinte eképzhetetlen ügyességet? És ez a kérdés is csak akkor jut eszünkbe, mikor már bevégezték mutatványaikat. Addig a bámulat elnyomja a gondolatot. Bámulatos ügyesség a texasiak lasso-dobása is. A szemnek, a karnak, a testnek ügyessége szinte hihetetlen. De mikor meggyőződünk róla, akkor visszaképzeltük az utirajzok, népismertetések hihetetlenek vélt leírásait, melyeket eddig kételkedve olvastunk. A texasiak céllövése, kés és balta-dobálása is a bámulatot kelti föl. Ugy az még egy sioux indián nyilövése. Csak megismételhetjük, hogy aki elmegy esténként a cirkuszba, az nem csak szórakozik, hanem tanul is.

— **Hirhedt tolvaj Szabadkán.** Mai lapunkban részletes tudósítást adtunk a Szabadkán is több ízben sikeresen működött Görög Béla hirhedt tolvaj és betörő kézrekerítéséről. A szegedi rendőrség ma Szabadkára szállította a közveszélyes betörőt s itt fogják felelősségre vonni legutóbbi Szabadkán elkövetett bűntetteiért.

— **Ha jól és olcsón** akarjuk szükségletünket beszerezni, **cipő, kalap, flu öltönyök, uri és női divat cikkekben**, úgy forduljunk, a jóval **magnagyobbított Versenyáru üzlethez Szabadka, papucs piac.**

A gyümölcs befőzés titka

meg van oldva egy új szerrel. Ezen igen fontos újdonság **Amerikai Gyümölcs Salicyl** néven jön forgalomba amelynek használata által a befőzött

gyümölcsök, tiszta átlátszó színüket is keménységüket éveken keresztül megtartják. Nem drágább, sőt még olcsóbb, a fűszerkereskedésben vásárolt, közönséges és az emberi szervezetre ártalmas salicylsavnál. Minden csomagon az **Amerikai Gyümölcs Salicyl** gyártó részvénytársaság neve és az **Oroszlán** védjegy látható. Kapható 10—20—30 filléres és 1 koronás csomagokban. Vásárlásnál csak **Amerikai Gyümölcs Salicyl** az **Orszlán** védjeggyel kérjen mindenki. Magyarországi főraktár: **Wachsmann és Veltner** (Zalán Béla utódai) drogua üzletében Szabadkán, Kossuth-utca.

Világfürdőkön

és üdülőhelyeken

élvezhető egész hónapou át
1 koronáért

mert a „Bácsme gyei Napló” bárhova küldve
1 korona!

A Prielle-ügy fejleményei.

Feljelentés van der Hoschke ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 15.

Ez a kinos botrányügy most már kezd undorítóvá lenni. Legfőbb ideje, hogy vége szakadjon. Nem kell kergetni, az az ünnepeit urasszony, akit nagyasszonynak szeretnek címezni és akit az aggkor és a szélhűdés független gondolkodásra képtelenné tett, belekerült egy kalandor hálójába, az aztán, mint Langh Ilonka, a beteg művész nő rokona tegnap kijelentette, a maga önös céljaira használta ki a művész nő tehetetlenségét.

A tény az, hogy egy erőskező botrányhős, hatalmába kerített egy gyöngye öreg asszonyt és igazán csodálatos, hogy sem a rokonság nem tett még feljelentést az erőszakos van der Hoske ellen, sem a rendőrség nem indította meg ellene önszántából az eljárást. Pedig oka volna rá erre is, joga pedig elvitázhatatlan.

A lapok egyik része megírta van der Hoske életrajzát, amivel a derék botrányhős azzal válaszolt, hogy egyik előkelő napilap tudósítójához tegnap elküldte segédeit is, állítólag igazolni fogja, hogy nem rovott multu és büntetlen előéletű.

Hogyan bizonyítja ezt, az az ő dolga. Ez nem lehetett egyéb házasági szédelgésnél. Prielle Kornélia rokonsága megteszi a feljelentést Van der Hoske ellen és bizonyítani fogja azt, hogy a botrányhős anyagi érdekből szötte ezt a viszonyt.

Van der Hoschke különben beteges bajban kergeti a botrányokat. Négy évvel ezelőtt is több családi botrány volt a kipattantója.

Akkor történt, mikor Jókainé Nagy Bella koszorut helyezett Jókainé Laborfalvi Róza sírjára és azt a tapintatlanságot követte el, hogy a szalagra azt nyomatta Laborfalvi Rózáknak — Jókainé.

A Feszty család ezen mód felett felháborodott, mikor a koszoru el-

tűnt a sirról, aminek büntető feljelentés lett a következménye. Pedig Fesztyné sem közvetve, sem közvetlenül nem vett részt a koszoru el-tüntetésében, ezt Van der Hoske végezte önszántából. Kiment a temetőbe és eltépte a koszorut.

Bizony mondom, ez Van der Hoschke legcsekélyebb ügye. És ez az ember még talál olyanokat, kik kartelhordozóknak állanak melléje.

A botránynak véget kell vetni és e végből két fórum áll rendelkezésre. Az egyik oldalon az elmeorvos, a másikon a büntető bíróság első végrehajtó közege, a rendőrség.

Még érdekesnek tartjuk annak megemlítését, hogy Van der Hoschke egyszerűen Hoschke, a Van der csak ajándékozta magának, ez kitűnt akkor amikor a színészegyesület tanácsa elé került a derék férfiú egyik tolvajlasi ügye.

A gyilkosságra tanított fiu.

(Saját tudósítónktól).

Bajzát János mezőturi földműves elvitte magával tíz éves fiát rabló-gyilkosságra s mialatt ő megölt egy asszonyt, a fiu meggyilkolta az áldozat két kis gyermekét. Egész este ott leselkedett Patkósék háza körül, éjjelkor pedig felköltötte ártatlanul alvó fiát. Revolvert mutatott a gyerekeknek s megmagyarázta neki, hogy agyon fogja löni Patkós Sándornét.

— Te meg, így szölt a fiuhoz, elhozod magaddal a konyhakést s leszurod a Patkósné kis fiát és leányát.

A gyermek sirni kezdett s kérlelte az apját, hogy ne kívánja tőle, hogy bántsa a két Patkós gyermeket akik kedves játszótársai. Bajzát azonban azonban addig beszélt a fiúnak hogy a gyermek tartozik szót fogadni apjának, mignem rávette a gonosz-ságra.

A mikor a szobába betörték, Patkósné fölriadt, de Bajzát három revolver lövéssel leterítette. Bajzát fia ezalatt csakugyan megcselekedte azt, amit az apja kívánt tőle: elvágta a nyakát a két gyerekeknek.

Az egyik, a kis leány, még aludt, a mikor Bajza fia rávette magát, de a Patkós-fiu fölébredt és sirva könyörgött pajtásának, hogy ne bántsa. Apja azonban rákiáltott a tizéves gyilkosra, aki erre a nyakába szurt játszótársának s azután a padlóra rogyott fiucskának majdnem egészen lemetszette fejét a törzséről. Bajzát fölfeszítette a szekrényt s kivette a Patkósék megtakarított kétszáz koronáját.

A rendőrök félóra mulva letartóztatták Bajzátot a fiával együtt. Mind a ketten megvallották tettüket s a fiu elmondotta azt is, hogyan kényszerítette rá az apja a gyilkosságra.

Marosba fult munkás.

Sokan azt hiszik, hogy Amerika még mindig eldorádója a szegény embernek. Ez a köztudat és hiába-való törvény, miniszteri rendelet, ezt a köztudatot kiirtani nem lehet.

Csak néha-néha, egy-két felmerült eset lobbantja fel az arany-szövésű fátyolt a sivár igazságról, amikor aztán sokak lelkében megfogamzik a gyanu, hogy talán még sem voltak alaposak az Amerikához fűzött remények. Amikor kiderül, hogy Amerikában is van nyomor sőt talán nehezebb, sulyosabb nyomor, akkor esik gondolkodóba néhány ember, olyanok, akik Amerikát ma

is a könnyű boldogulás hazájának tartják.

Novák András világosi lakos ács-mester, vándorolt ki két évvel ezelőtt Amerikába. Dacára annak, hogy az új világban az iparos keresett munkaerő. Novák még sem boldogult, sőt a két esztendőn keresztül olyan sanyalódóan ment át, amilyenben itthon, legrosszabb napjaiban sem volt része.

Jött volna szegény haza de hát nagy az utiköltség, élelemre sem telt, nem hogy utiköltség került volna.

Nagynehezen mégis összekerült a pénz. Innen is, onnan is kölcsönzött, hazulról is kapott és aztán boldogan jött vissza Világosra. De bizony itthon sem kapott munkát. Tengődött napról napra, tegnap aztán átrándult Paulisra. abban a hiszemben, hogy ott fog munkára akadni. Mielőtt azonban szétnézett volna a faluban, fürdött egyet a Marosban és szerencsétlenségére, (vagy talán szerencsésére) belefult a vízbe.

Tudósítónk jelzi, hogy Nováknak két bátyja is Amerikában tartózkodik s mindkettő oly nyomorban van, hogy nem tud hazajönni.

TÁVIRATOK.

A ráckevei választás.

Ráckeve, jul. 15. A választási elnök reggel 8 órakor a választást megnyitván, tekintettel arra, hogy csak egy jelölt volt, azt Misoga Sándor budapesti nagyiparos személyében egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentette ki. Rendzavarás nem történt.

Beteg egyetemi tanár.

Budapest, július 15. Dr. Pickler Gyula egyetemi tanár vakbélgyulladásban megbetegedett és Herczel szanatóriumában fekszik. A napokban műtétet végeztek rajta, amely sikerült. A beteg állapota folyton javul és aggodalomra már nincs ok.

Halálos lovaglás.

Csáktornya, jul. 15. Gróf Orsini-Rosenberg zágrábi hadtestparancsnok itt lebukott a lóról s olyan sérüléseket szenvedett, hogy rövid időre reá meghalt.

Bécs, jul. 15. Csáktornyáról ideérkezett távirati jelentés szerint Orsini-Rosenberg Félix gróf táborszer-nagyot lovaglás közben szívszélhűdés érte és ez okozta halálát.

Vérengző néger.

Budapest, jul. 15. Newyorkból táviratozzák: Honduras közelében egy vitorlás hajón egy óriási erejű néger valahogyan megtudta, hogy a kapitány kajütjében 1500 dollárt tartogat. Egy óvatlan pillanatban belopódzott a kajütbe, fejszével leütötte a kapitányt és kirabolta a pénzt. Néhányan meglátták, mikor a kapitány fülkéjéből kijött, amire a néger hogy ne legyen a rémes gyilkosnak tanuja, *tisen-két utast meggyilkolt* és megszökött. Mikor később elfogták, a feldühödött nép meglincselte.

Gázmérgezés áldozatai.

Trencsén, jul. 15. Az árvamegyei Ustie községben három parasztság egy burgonyaveremben a meggyülemlett gázok áldozata lett. Az egyik lement burgonyáért s rosszul érezvén magát, kiabálni kezdett, mire a sógornője segítségére sietett. Ennek segélykiáltásaira pedig az egyik szomszédasszony sietett oda. A gázok mindháromat megfójtották. Két paraszt, akik mentés céljából leereszkedtek a verembe, szintén eszméletlen állapotban kerültek onnan elő.

SPORT.

Országos Athletikai viadal Palicson. Rég nem látott széles körű érdeklődés mutatkozik a Bácska Sz. A. C. holnapi palicsi versenyei iránt, melyre mint megirtuk 11 bajnok s azonkívül több mint 30 versenyző nevezett be, kik már meg is érkeztek városunkba. Eszünkbe juttatja a holnapi verseny 1880. július 21-ét, a mikor a városunk első ilyen egyesülete a Szabadkai Torna Egylet rendezte Palicson az első országos jellegű atletikai versenyt, melyen különösen a Vermes testvérek tűntek ki, s arattak nagy diadalt. Akkor a Torna Egylet hozta lázba az országos sportköröket, s Szabadka város közönségét annyira, hogy ezrével tódult ki a közönség Palicsra, nem csak Szabadkáról, de a közeli szomszédokból is. S úgy látszik a holnapi verseny újra olyan lesz, a melyen nem csak Szabadka város sportkedvelő közönsége jelenik meg a maga teljességében, de a vidékről is impozáns számú érdeklődő látogatja meg. A 9 pontból álló verseny d. u. 4 órakor kezdődik, részletes programja a következő:

1. 100 yardos síkfutás. Somody István (B. e. a. c. és K. e. a. c.), Koller Ferenc (B. sz. a. c.), Gruber Gyula (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Péchy Ernő (M. a. c.), Kéméndy Ernő (U. t. e.), Holics Rezső (M. t. k.), Muszin Ernő (B. sz. a. c.)

2. Diszkoszvetés. Banga Sámuel (H. p. e.), Dánér Béla (B. e. a. c.), Strausz Gyula (B. e. a. c.), Csorna Kálmán (B. e. a. c.), Radó Arthur (B. e. a. c.), Horvátovits László (Z. s. e.), Szilberleitner József (B. sz. a. c. és M. b. c.), Kozla András (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Gruber Gyula (B. sz. a. c. és B. e. a. c.)

3. Távolugrás. Somody István (B. e. a. c. és K. e. a. c.), Csorna Kálmán (B. e. a. c.), Kéméndy Ernő (U. t. e.), Nagy József (B. a. c.), Dánér Béla (B. e. a. c.), Kozla András (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Koller Ferenc (B. sz. a. c.), Gruber Gyula (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Muszin Ernő (B. sz. a. c.), Péchy Ernő (M. a. c.)

4. 400 m. futás. Gruber Gyula (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Mátrai István (B. sz. a. c.), Petonszky László (B. sz. a. c.), Tóth István (B. sz. a. c.), Mamuzsich István (B. sz. a. c.), Holics Dezső (M. t. k.), Nagy József (B. a. c.), Penninger Gusztáv (B. e. a. c.)

5. Magasugrás. Dánér Béla (B. e. a. c.), Somody István (B. e. a. c. és K. e. a. c.), Kéméndy Ernő (U. t. e.), dr. Gönczy Lajos (B. e. a. c. és Sz. t. e.), Mamuzsich István (B. sz. a. c.), Koller Ferenc (B. sz. a. c.)

6. Súlydobás. Rázsó Ferenc (N. t. e.), Horvátovics László (Z. s. e.), Banga Sámuel (H. t. e.), Strausz

Gyula (B. e. a. c.), Csorna Kálmán (B. e. a. c.), Radó Artur (B. e. a. c.), Bodonyi Sándor (Sz. t. e.), Váradi Imre (Sz. t. e.), Szilberleitner József (B. sz. a. c. és M. b. k.), Tóth István (B. sz. a. c.), Gruber Gyula (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Kozla András (B. sz. a. c. és B. e. a. c.)

7. Rudugrás. Rázsó Ferenc (N. t. e.), Kiss Imre (H. t. e.), Dánér Béla (B. e. a. c.), Kazár Emil (M. a. c.), Mamuzsich István (B. sz. a. c.), Ognyanov Szvetozár (N. t. e.), dr. Gönczy Lajos (B. e. a. c. és Sz. t. e.), Koller Ferenc (B. sz. a. c.), Szabó Kálmán (B. t. c.)

8. Gerelyhajítás. Radó Artur (B. e. a. c.), Csorna Kálmán (B. e. a. c.), Deák Gyula (K. e. a. c.), Gruber Gyula (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Kozla András (B. sz. a. c. és B. e. a. c.), Mátrai István (B. sz. a. c.), Szilberleitner József (B. sz. a. c. és M. b. c.)

9. 1 angol mf. síkfutás. Mátrai István (B. sz. a. c.), Tóth István (B. sz. a. c.), Petonszky László (B. sz. a. c.), Hegedűs József (B. sz. a. c.), Szilberleitner József (B. sz. a. c. és M. b. c.), Nagy József (B. a. c.), Penninger Gusztáv (B. e. a. c.)

Verseny után táncmulatság a palicsi nagyteremben.

A Szabadkai Sport Egylet tegnap tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a szokásos palicsi nemzetközi versenyeket ez idén is megfogják tartani. A rendez verseny-számokon kívül programba vették a motor (kétkerekű) és az automobil (motorkocsi) versenyeket is; az előbbi a palicsi versenypályán, az utóbbi pedig valószínű Pécs, Baja és Szabadkán keresztül Palicsig lesz megtartva. Ezen versenyszámok nagyban fogják emelni az ünnepeit, mert a vidéken először lesznek ilyfajta versenyek. A részletes sorrend legközelebb fog megjelenni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Büntető főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa f. hó 17-ére a következő bűntetteket tűzte ki főtárgyalásra: Julius hó 17-én. Juhász András és társai erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértés büntette, Bartok Pál hatóság elleni erőszak büntette.

REGÉNY CSARNOK.**A fekete boríték.**

Németből: Körmezy Ernő. 38

— Egyebet nem tudsz? kérdezte Geronimót, nem láttál senkit?

— Egy lelket sem! De reggel, mikor Máli felváltott, legnagyobb megütközésemre azt tapasztaltam, hogy a kastélyból mindenki ellillant.

— Ugyan? Ne beszélj ily bolondokat!

— De bizony. Mindenki eltűnt. Az ajtók zárva. A zsálok leeresztve, a portásnak hült helye. Valóságos bosszorkányság.

— S nem jutott eszedbe, hogy körülnézz a kastélyban?

— Teringettét. Pompás gondolat. De, herceg uram, a fészek üres volt.

— Ki tudja? szolt elgondolkozva a herceg, ha embert nem is talált volna, de ott maradt a berendezés. Valami nyomot csak találhattunk volna. Akármiféle csekélység is elárulhatná titkát, melyet oly gondosan rejtetet.

Rövid gondolkodás után úgy lát-szik kieszelte tervét.

— Jó éjt! szolt Geronimohoz, menjünk a kastélyba.

— De herceg ur!

— Ne feleselj!

— De hát az ajtók zárva vannak!

— Majd fölnyitod!

— S ha meglepnék?

— Bizd csak rám!

— Akkor nem ellenkezem tovább!

— Éjfélkor a kertajtónál várok, háromszori kopogtatás lesz a jell! — gondoskodj, hogy nyitva találjam az ajtót!

— Parancsára, herceg!

Geronimo eltávozott, a herceg pedig a pavillonba lépett.

Tizenegyórákor Geronimo már a park ajtajánál várakozott. Köröskörül néma csend, csak egy-egy későn botorkáló léptei kopogtak bele a némaságba.

Geronimo egy ügyes ugrással a kerítésen belül került s egy kődarabbal tágitott a záron. Épen azon mesterkedett most, miként emelje ki sarkából az ajtót.

— Pompásan sikerült, ujongott félhalkan, most már jöhet a herceg, ha tetszik.

Alig hogy kibökte e szavakat, egy nehéz kar fogta körül nyakát s egy erős kéz szorította torkát össze.

Lélekzete is elakadt a hatalmas fogásra s nyögve tekintett a nem várt támadóra.

— Szót sem. Különbén véged van, sugta egy parancsoló hang fülébe.

— De hisz megfulladok! lihegte a szerencsétlen.

— Halgass és kövess! mordult rá amaz.

Geronimo nem ellenkezett többé. Alig tettek pár lépést, mikor a közeli templomban tizenkettőt ütött az óra. Alig hogy utolsó kongott, a parkajtón háromszor kopogtattak. A herceg volt, ki az előre megbeszélte jeladást adta.

XVIII.

Az elhagyatott ház.

A herceg, ki percekig várt Geronimo válaszára, tanácstalanul állt ott. Később azonban türelmetlenül lépett a parkba vezető ajtóhoz. Amint azt látta, hogy csak be van támasztva, felszakította a bejárót. Nyitva volt tehát előtte az út s bár kelemetlenül érintette, hogy Geronimo nem jelentkezett, a pavillon felé tartott, melynek apró tornyai meg-megcsillantak a holdfényen.

Ahogy közelebb ért, csakhamar meggyőződött róla, hogy az teljesen üres. A redők le voltak bocsátva; semmi sem árulta el, hogy élő lény tartózkodnék benne.

A herceget örömmel töltötte el az a felfedezés, mert azt hitte, hogy így legalább zavartalanul kutathatja át a pavillont. A verandára vezető lépcsőn haladt fel s elővonta tolvajlámpáját is, melyet elővigyázatból magával hozott. Átkutatta az ebéd-lőt, szalont, míg végre a hálószobába ért. Bátorságra kapva, meggyújtotta a félig elégett gyertyát a tartóban.

Az első ami szemébe ötlött, egy fekete fátyollal letakart kép volt, mely a térdeplő fölött függött.

— Itt a rejtély kulcsa! — susogta — végre megtaláltam!

(Folyt. köv.)

Felolvas szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ A LAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Szerkesztői üzenet.

S. A. Önként megkaptuk, köszönjük és közöljük is, de ma nem lehetett, mert amennyi is nagyon sok fontos dolgot kellett máskorra hagynunk. Üdvözlünk.

Dr. igazán nagyon köszönjük nagyérdemű közleményeit. Mindenesetre közölni fogjuk a közjó előmozdítása érdekében is. Kérjük, a hálásztást ne téssek elmaradásnak venni. A helyszükével meg kell akadnia a szerkesztőnek, s ezért oly fontos munkának a közlését is, mint dr. uré halogatnunk kell.

50 hektoliter

siller bor

literenkint

13 krért eladó

Cim a kiadóhivatalban.

Vadkerten,

állomáshoz 15 percre,

74 holdas birtok,

benne 3 éves 16 holdas szőlőtelep,

kedvező árban eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Reggel

is

délben

is

este

is

de még

éjfélkor

is

a legszebb

nyomtatványok

a legjutányosabb

árban készülnek

Kladek és

Hamburger

könyvnyomdájában.

Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Hurgony Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt baziszer bevásárlásánál, a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Hurgony” védjegyre.

Cséplő gép

kezeléshez és fűtéséhez értő egyén
állást keres

Bővebbet a „ZÓNA” vendéglőben.

Több fiatalember
szállást és kosztot kap
Jókai-utca 38. szám alatt.

Palicson

a Leovics-villában

egy szoba butorral
azonnal kiadó.

Több fiatal ember
szállást kap

özv. Lömlé Ferenczénéél,
Széchenyi-tér 103.

Mi a szűz? ... A papa megengedte, hisz
Jakobi-féle Anticotin cigaretta-hüvely.
Gyár: WIEN VIII., Pasirringasse Nr. 17.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ruza Mária végrehajtónak Kőszegi József végrehajtást szenvedett elleni 20 kor. tőke és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén levő s Szabadka városban a szabadkai 4147. sz. betétben A. I. 4298. és 4299. számok alatt foglalt Kőszegi Mihály, Kőszegi Teréz férj. Horváth Pálné, Kőszegi Simon és Kőszegi József tulajdonát képező s a végrehajtási törvény 156. §-a értelmében egészben elárverezendő V. körű lakházra s a hozzátartozó udvarra, a C. 4. sorsz. a Kőszegi Mihály javára bekebelezett haszonélvezetijog fentartása mellett azzal a megjegyzéssel azonban, ha az árverési vételár a haszonélvezetijogot megelőzőleg bekebelezett jelzálogos hitelező 190 koronányi követelését meg nem ütné, az árverés hatálytalanná válik, s az ingatlan nyomban a haszonélvezetijog fentartása nélkül fog eladatni 1932 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fent megjelölt ingatlan az 1905. évi július hó 31-én délelőtti 9 órakor ezen tlkvi, hatóság árverező helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 193 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1886. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1882. nov. 1-én kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t. c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadkán, 1905. évi május hó 6-ik napján a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Costán
kir. törvényszéki bíró.

Lapelárusítók

havi fizetéssel és
magas jutalékkal

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életelő eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos

LEOPOLD GYULA szerkesztő

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, od adó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

Tiszta és jó
csomagolópapír
lapunk nyomdájában
különként is kapható.

Egy üzlethelyiség

dr. Szilassy Mór házában,
Deák-utca 3. szám, kiadó.

Napi egy órai
munkával
sokan
kereshetnek havonta

12 forintot.

Bővebb felvilágosítást nyújt a
kiadóhivatal.

Tisztelettel tudatom a n. é. bevásárló közönléggel, hogy **liszt-, fűszer- és terménykereskedésemet tettemesen megnagyobítottam** és azt **festékek, lakkok és olaj** cikkekkal kibővítettem. Különösen felhívom a közönség figyelmét

kávé és rizs

raktáramra. — Egy próba bevásárlás által meggyőződhet, pontos és olcsó kiszolgálásomról.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

Hegedüs Bálint Fia Ferenc

Deák-utca, Vermes-féle ház.

Megrendelések kívánatra házhöz küldetnek.

Weitzenfeld Márczell

kender, kötél, zsineg zsák, ponyva és lópokróc raktára

Telefonszám 190. SZABADKA Kovács-utca 294.

Gabona zsák 4 nyüstös 30, len zsák 40 krtól. Borszűrő zsák. Vizmentes és rostáló ponyvák négyzetméterenként 40 krtól.

Kötélárúk, u. m.: istrán, kötőfék, rudálló kötelek stb. a legolcsóbb árban, csakis I. kenderből legjobb mihőségben.

Tennis pályák teljes berendezése 100 K.

Függő ágy (hengematte) 3 korona — Halászháló, tornaszerek a legolcsóbb árban. Lótakaró hálók 10 koronától kezdve. Lópokrócok gyári raktára.

13365/1905 tan.

Árlejtési hirdetményi kivonat.

Szabadka szab. kir. város tanácsa közhírré teszi hogy négy külterületi orvosi lakás építő munkája f. é. július 30-án vasárnap délelőtt 10 órakor a városi gazdasági ügyosztályában vállalatba fog adatni.

Ajánlatot kell tenni az egész munkára vagy egyes munka nemekre is.

A terv költségvetés s a vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban naponta d. e. 10—12 óra között megtekinthetők. — Ugyanott adatnak ki az ajánlati minták is.

Szabadkán, 1905 évi július hó 14.

A városi tanács.

4858/1905. tlkv. szám.

Dr. Schmiéd G. főorvos és phisicus hires

fülolaja

meggyógyítja az időleges süketiséget, fülgyógyást, fülzúgást, sőt az idült nagyothallást. Egyedül Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12. kapható. — Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

Spitzer Ignác

kerthelyiségében

Csengő Jani
tamburazenekara
zeneestélyt
tart.

Első szabadkai

Bernstein-féle

Kitünő vizesugorka- és savanyupaprika-konzerv

készítése I. kör, Kőlcsei-u., a volt régi Schönstein-féle ecet-gyár.

Saját ház.

ECET-eszenc

eladás,

amelyért kezeskedem, hogy benne az ugorka és paprika állandó és kiváló kellemes izü.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta friss vizesugorkát lehet kapni.

— Szives pártfogást kér
Bernstein Emil.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

2500—3000 liter fehér és siller bor, jó minőségű, 16—18 kr. literje eladó. Cima kiadó-hivatalban

Vesz használt tankönyveket

regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gimnásiummal. A világhírű »Progress« cigarettá hűvelő főraktár. Nikotin men es egyiptomi papír 100 hűvelő egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószersz. Irodai felszerelések bámulatos ole-ók. Kölesön könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikváriumba.

Automobil 12—14 lóerejű 5 üléses, nyári tetővel, 2 hengeres, 4 sebességgel, francia gyártmány, kitűnő minőségben 2000 forintért eladó. Kormos Gyula és társa bankházában, V., Dorottya-utca 5. sz.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cim Fazekas János férfiniszabó VI. kör, Tompa-utca 348. szám alatt.

Fűszerkereskedésnek vagy kores manák igen alkalmas ház, mely áll 3 szoba, konyha, pince és szükséges mellékhelyiségekből, jutányosan eladó. Bővebbet IV. kör, Pándics-utca 348. szám alatt.

Használt és új tűzmentes, okmány- és pénzszekrények, valamint eredeti Wiese Frigyes és Wertheim F. és Társa-féle keveset használva, ajánl legolcsóbban a »Budapesti pénzszekrény-raktár« Budapest, V., Bálvány-u. 6.

Thiele-féle soványító-tea elismert hatása különlegesség kövértestűeknek. Egy csomag 2 K. Kapható Török József gyógyszerésznél Budapest, Király-u. 12.

111/905. eln. igt.

Hirdetmény.

A kórházi bizottságnak f. évi július hó 1-én hozott határozata értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint a közkórház részére a jövő téli időszakra szükséges mintegy 50 wagon szén beszerzésére az árlejtés f. évi július hó 22-én d. e. 11 órakor a közkórház igazgatói hivatalában fog megtartatni, melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint kizárólag csak magyarországi szénre tett írásbeli ajánlataikat szabályszerűen lepecsételt borítékba zárva július hó 21-én d. u. 5 óráig a »Mária Valéria« közkórház gondnoki hivatalánál nyújtsák be.

A megkivánt 1000 kor. ovadék az ajánlathoz csatolandó.

Utóajánlatok, valamint július hó 21-ig be nem érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szabadka, 1905. július 2-án.

A »Mária Valéria« közkórház igazgatósága.

Ma már minden úri nő tudja, hogy a világhírű valódi angol

Edisin Crem

az egyetlen legmegbízhatóbb arcápoló szer.

Teljesen ártalmatlan, nappal is használható

zsirtalan crem.

Már néhány napi használat után eltávolít minden bőrtisztátalanságot, szeplőt, májfoltot és az

arcot üdévé és fehérré varázsolja.

Kapható fehér és rózsaszinben.

Utánzatoktól óvakodjunk s csak valódi

KATONA-féle angol EDISIN cremet kérjünk.

Egy tégely ára 1 korona. Egy darab valódi angol EDISIN szappan 80 fill.

Kapható kizárólag:

KATONA AGOSTON

gyógyszerésznél Szabadkán a Szentháromság gyógyszerertárban, VIII. kör, Csernovits-utca, 285. sz.

„Bácsmegyei Napló“-ra mindennap lehet előfizetni

Palicson

2 villa lakás a földmives iskola közelében levő fenyvesben butorozva vagy anélkül azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a kiadó-hivatal.

Benzöe crème
a legfinomabb arcpomádó!

Legfinomabb puderek fehér crème és rózsaszinben

Eltávolít mindenféle bőrfoltot. Fehér és rózsaszinben 1 tégely ára 1 kor. 20 fillér

Keleti mosdóvíz.

Finom toilette mosdóvíz, használati utasítással 1 üveg 3 K

Raktár: MILASSIN ILLÉS gyógyszerertára SZABADKÁN.

Föld eladás!

A halasi határban Pirtó-pusztán

a pirtói vasuti állomáshoz félóra járás

46 hold

1600 □-ölével

járásföld

nagyon kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható a tulajdonosnál:

Szekulesz Péter

fűszerkereskedő Halas.

Levélbeli megkeresésekre azonnali válasz kapható.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvénynek, csúznál és meghűléseknel bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerertára

az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Egy nagy pince

az István-utcában, dr. Blum-féle házban, Horovitz gabona-kereskedővel szemben,

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a házmester.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és mezt káros alkatrészekből.

Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a »Schicht« névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcs szappant.)
Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kíméli és megóvja.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra hogy minden darab szappan »Schicht« névvel és a »szarvas« vagy a »kulcs« védjeggyel legyen ellátva.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

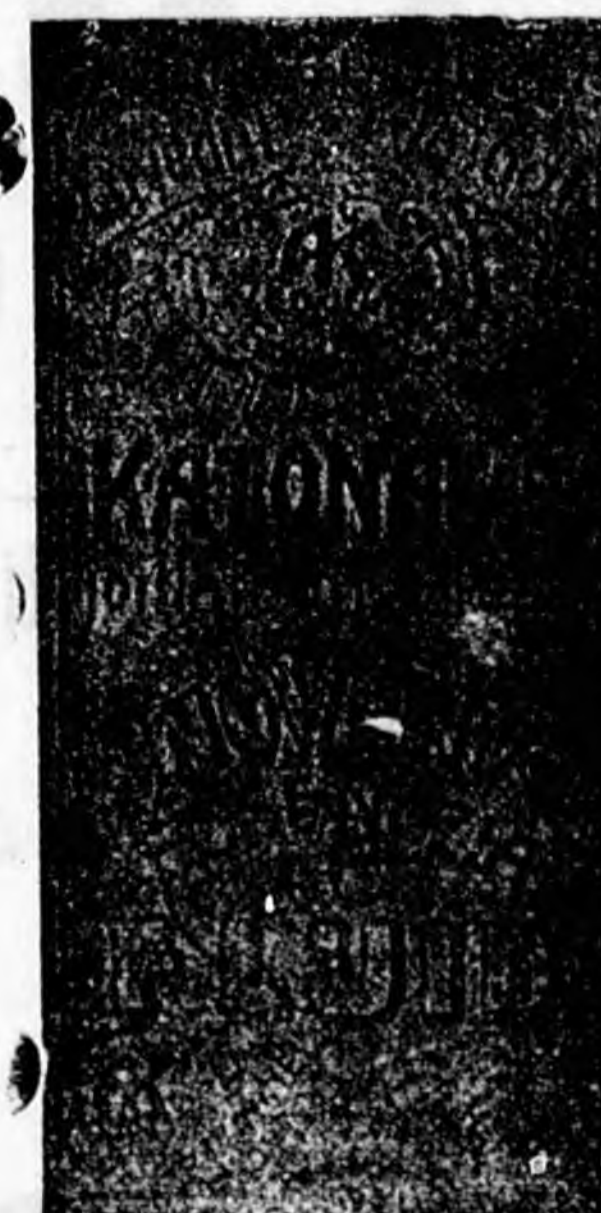
Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel! Ovakodjunk tehát hatáskülföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerertára; Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalaán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerertára III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgöresöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult készvénynek csúznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Bpest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra
nagy üzem számára, 2 kitolható ko-
sárral vagy 1 kosárral.

bor-, gyümölcsbor és gyümölcsnedv-sajtókat
közihajtásra Herculesnyomerő-szerkezet-
tel, vagy
vastáuyérral.
Gyümölcs- és
szőlő-örloket,
Bogyózuzógépeket,
Gyümölcsaszaló-
készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II,
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

Lakatos műhely átvétel!

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy helyben
Árpád-utca 158. sz. alatt évek óta fennálló jó hírnevű

néhai Fülöp Lajos-féle épület és lakatos műhelyt

átvettük és azt ujonnan átalakítva épület, mű és géplakatos mű-
helylyé, tovább fogjuk vezetni.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m. épület
mű és géplakatos és különösen pincegazdászati gépmunkákat stb.

Elvállalunk továbbá épületek és kutak jó karbon tartását
évi átalányban. — Takarékos tüzhelyek készítése.

E téren szerzett sok évi tapasztalatunk előre is biztosítja a
n. é. közönséget, hogy pontos, gyors és jó munka valamint jutá-
nyos árak által teljes megalégedés kiérdemeljük.

Tisztelettel

Bory Béla és Mamuzsich Kálmán

mű- és géplakatosok
Árpád-utca 158. sz. Szabadkán.

Eladó 10 kapa =szőlő

terméssel, Kelebián
vasuti állomás mellett.

Cím a kiadóhivatalban.

Boros hordók

alig használtak, az ország leg-
nagyobb bortermelőitől, kitűnő
minőségben, minden nagyságban
kaphatók

CZIGLER GYULA

kereskedőnél
Szabadka, VI. kör, Magyar-utca.

A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-CRÉM
A Földes-féle
MARGIT-KRÉM
A Földes-féle
MARGIT-KRÉM
A Földes-féle
MARGIT-KRÉM
A Földes-féle
MARGIT-KRÉM
A Földes-féle
MARGIT-KRÉM
A Földes-féle
MARGIT-KRÉM

Hölgyek részére
nélkülözhetetlen!

Legjobb
Lézipítőszer!

Pár nap alatt eltávolított szeplőt, máj-
foltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser)
és minden más bőrbajtot. Kisimítja a
ráncokat és az arcot fehérré, simává
varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.
Kiváló tolett-cikkek:
MARGIT-HÖLGYPOR (3 színben) korona 1.20,
MARGIT-SZAPPAN 70 fill., MARGIT-FOGPÉP
(Zahup. sta) 1 kor., MARGIT-ARCIVIZ 1 kor.
Postán utánvétel el vagy a pénz előzetes beki-
dése után küldi a készítő:

PÖLDES KELEMEN gyógyszerész Arad.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában
és illatszert kereskedésben. Főraktár Szabadkán
Deesy D., 17. Gáltygy.,
Zalál.

A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM
A Földes-féle
MARGIT-KREM

Vízvezeték,

fürdő szoba
és closset be-
rendezéseket a

leggyutányosabb

árban eszközöl

Weisz János Antal

vízvezeték-, villany- és gázberendezési műhelye

Eötvös-utca Szabadkán Eötvös-utca

Mintaraktár megtekinthető.

Tervezetekkel és költségvetéssel szívesen szolgálók.

Ugyanott egy tanonc felvétetik.

Circus Victor

Szabadkán a gabona piacon (villamos vasuti végállomás).

Ma vasárnap július hó 16-án

NAGY ELŐADÁS

az első d. u. 4 órakor, a második este 8 órakor.

Mindkét előadásban fellépte a híres

Texas-Tex csoportnak és a kitűnő
biciklisták LES ALFREDOS a halálkarikában.

Továbbá föllépte a legjobb művészek és művésznőknek, ugyszintén
elővezetése a legjobb idomított lovaknak.

Kezdetre 8 órakor.

Jegyek előre válthatók a dohányagnagyfőzsdében és este 6 órától a cir-
kuszi pénztárnál.

Holnap, hétfőn július 17-én

fényes nagy előadás

új műsorral.

Előadás után villamos vasut közlekedik.

Helyárak: Számozott zártszék 2 K, I. hely 1.60, II. hely 1.20, III.
hely 80 fillér, karzat 40 fillér. Katonáság őrmestertől le-
felé és 10 éven aluli gyermekeknek (a számozott és I. sor zártszékek
kivételével) fél árak; karzat 30 fill. Vasár- és ünnepnap este rendes helyárak.

Estenkint 8 órakor nagy előadás. — Számos látogatásért esedezik,
teljes tisztelettel **Centa Viktor** igazgatónő.

Swajeci himzések

alsóruhák és ágyneműekre.

Nagy választék a
minőség és az árban.

Minták visszaküldés kötelezettsége mellett
rendelkezésre állanak.

Szállítás franco házhoz.

Y. P. Locher & Co.

St. Gallen. G. 67. (Swajecz.)